

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lib. XIII. Lepus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

in Lydorum equitum impetu, simulac Equi Camelorum odorem haufere: subito consternati, non solum insidentes præcipitaverunt, sed peditum quoque ordines protiverunt, atque ita pars illa, cui Croesus plurimum fidebat, elusa.

CIBI POTUSQUE ABSTINENTIA.
CAP. XXXIX.

Plin. lib. 8.
cap. 18.

Longa autem jejunia, & diuturna sitis tolerantiam per idem animal significari, ex eo manifestum est, quod nullum animal tanta insigne magnitudine, tam exigua cibi paucitate nutritur, neque dies plures sitim tolerat: cum satis constet in duodecimum usque diem Camelos sine potu perdurare, unde à Poetis *Esicientes* appellantur. Habes jam Petre Cursi, Asini, Muli, atque Camelli, laboriosum animalium significata, quantum memoria complecti potui: reliqua tu, si argumentum placuerit, & doctrina & iudicio tuo supplere poteris.

JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM

LIBER XIII.

DE HIS QUÆ PER LEPOREM, VULPEM, ET ALIA
MINORIS GENERIS QUÆDAM ANIMALIA
SIGNIFICANTUR.

Ex Sacris Ægyptiorum literis.

AD JOAN. ANTONIUM EGREGIUM NEPOTEM.

Hæcundissimus frater tuus Vendrius, quem præter cognationem, ob summum ingenium & bonarum literarum studium unico diligo, proximis hæc diebus, ut nosti, Roma in patriam se contulerat, paucissimosq. dies hic moratus, de digressu cepit illico cogitare: conatus sum juvenem dies aliquot detinere, ille tamen cum omnino Venetias sibi quam primum redeundum reperiret, non hic temporis conditione, non loci amantate, & tranquilla anni temperie remoraturus, ut in officio esset Illustrissimo Cardinali Medico Mecœnati nostro, qui eum satis agere dimississet, ejus fidiſſimo, & aequè gratissimo servitio tantisper cariturus, exolui propemittentem, ac ne eum ulterius morari pergerem, suscitavi ut magis properaret, qui patroni ingenium à teneris noverim, quem aluerim, quem formaverim, quem si licet, ornaverim, mox coluerim, & colam semper vita hos dum reget artus, ob summam animi præstantiam, & optimam utriusq. lingua cognitionem, bonarumq. artium & disciplinarum omnium studium: ut vere oculus summi Antistiti ordinis censeatur, tum ob singularia & assidua præpensiore animo in me meosq. officia: & amplissimam ejus munificentia largitionem, quibus jugiter suos fovet & amplectatur. Quoniam vero paucis ab hinc diebus caveam nonnullarum avium, tum cicurum, tum sylvestrium & externarum, Nicolao Cordato Jurisconsulto nostro dono dederam, æquum visum fuit patri fratem, qui te ex itinere conventurus fuerat aliquid & ad te mittere: opportunèq. Lepusculum alueram, educaveramque ablatum à parvulo, neque non Vulpeculam, & ipsam cicurem, nec nostri generis Felem, sed Ægyptiacam, diversumq. à nostris Murem, eum autem ob novitatem Ponticis forte ipsi

A minime posthabendum. Fibrum etiam ex Pannonia, Mustelamq; & Talpam ex Italia, quos in unam omnes inclusos caveam ad te perferendos eidem Venerado commendavi. Quae dona, si quam tibi voluptatem attulerint, gaudebo: sin vero tu tam severus es, ut nullis neque nugis neq; deliciis moveare, de constantia & supercilio tuo tibi gemitulus, labor tamen identidem mea erga te benevolentia signum, qualecunq; sit, pro loco & tempore aliquod exhibuisse.

DE LEPORE. CAP. I.

Praecipua sunt Leporis significata, vigilantia, auditus, effoeminatio, pavor, venustas, fecunditas, solitudo, conatusque summus: quorum causa quantum per otium licebit, nostra hac commentatione commemorabuntur.

VIGILANTIA. CAP. II.

B Aegyptii sane sacerdotes per Leporis hieroglyphicum vigilantiam imprimis intelligebant. Causam ponit Horus, quod Lepus oculos inter dormiendum patefactos ostendet, unde etiam in adagium cesserit, *Leporinus somnus*: quotiens vigilantiam ejus qui dormire videatur, intelligendam proponimus, cum tamen perspicacissimis oculis omnia, quae usu veniant, in agendis rebus perlustrare non cesset. Xenophon ad haec scribit, Leporem palpebris clausis vigilare, ad apertis dormire, ut non temere forsitan nonnulli Leporem *ὄρεος ἄδεν*, quod aspicere est, dictum existimarint.

Plin. lib. 11.
c. 37.

AUDITUS. CAP. III.

Plutarchus vero totius antiquitatis, indagator curiosissimus, disciplinarumque omnium quantumvis abditum explorator accuratissimus, a quo longe plura quam ab alio quopiam ad materiam hanc facientia decerpi possunt, ex Leporino simulacro, auditum hieroglyphicis intelligi apud Aegyptios affirmat. Lepus enim aures proportionem reliqui corporis maximas omnium animalium habet, aurisque ideo ob excellentiam vocantur a Poetis. Quin & ipsa locutio, *λαγώς*, ut nonnulli ex Graecis interpretantur, ab aurium magnitudine conformata est: siquidem *ὄρεος*, ut scis, auris, apud Dores, quae tamen locutio jam apud omnes recepta est, & *λα*, particula ampliacionis est, augetq; significatum, ut *Perauritus* Latine sonet.

Virg. lib. 1.
Georg.

EFFOEMINATIO. CAP. IV.

Est praeterea Lepus enervatae cujusdam effoeminacionis signum, hujusmodi hieroglyphico jam passim vulgato: idque tum propter pilorum molliem, quam Heliogabalus in lascivioribus deliciis una cum Perdicum plumulis subalaribus habuit, quamq; lepidissimum adnotat Catullus in foeda molli tudinis scorto, tum etiam propter pulpamenti vim, de quo Livii, Andronici dictionem, pervulgatum, quod Terentius, ut Flavius Vopiscus attestatur, ab eo mutuatus est, *Tute lepus es, & pulpamentum quavis a Graecis vero Livius acceperat, ita dicentibus, δασύπυρος κρεόν ὄρεος*. Addunt ad causas eximiam etiam timiditatem, qua maxime laborant, quod aut mollium hominum, aut muliercularum proprium est. Lepus itaq; in Divinis literis impurus est, qui quidem licet ruminet, unguam tamen bifidam non habet, sed pedes divaricationibus pluribus, iisdemq; admodum infirmis diffitos. Quoniam vero delicatae admodum est imbecillitatis, Judaicum significat populum, ait Hesy chius, de quo Salomon, *Lepusculus plebs invalida, posuit in petri cubile sibi*. Timidus etiam est Lepus, qui cubile habet in corde formidolosi Judaei, quod ita notat vox Divina, *Ve cordibus trepidis, & manibus remissis*. Lascivia in Lepore plus quam delicata, quem gentes, ut suo loco dictum, Veneri dedicarunt. Eadem in Judaeis improbitas, Esaiæ testimonio, dicentis: *Quomodo facta est meretrix civitas fidelis plena iudicii?* Sed de lascivia gentis hujus atque procacitate, multa passim testimonia suo loco & tempore dicentur.

Livii Andronici d.
Ann.

Prov. 30.

Cap. 1. v. 21.

Horat. 3.
Carm. od.
2.

Quod vero formidinis & trepidi pavoris hieroglyphicum Lepus habeatur, facit id supreme ti-
midum ejus ingenium, cui pavor supra unum quodque aliud animal peculiaris, a quo, ut Pol-
lux ait, etiam πῶς appellatur: πῶσεν enim formidare est. Unde Demosthenes in Aeschinem in-
vectus ait, λαγῶ βίον ἐξ ἑσθδιδῶς κη) τρέμων, ἡ δὲ πλῆσις αὐτῶν πορσδοῦν. Lepus similem vivis vivens
pavitans & tremens, impendentia semper stagna prospiciens. Hinc Cornificii Poeta dictum memoratur
civilis bello, qui milites suos sepe fugientes, Galeatos lepores in opprobrium appellabat. Apud
Hebraeos Saphan occultationem, ut ita dicam, significat, & locutio ea per scripta Lepusculum signi-
ficat: quod insitam huic animali pavitationem, si dicere concedatur, notet, qui scilicet in cubilibus
libentissime delitescat. Atque hinc factum ut Leporis occursum Augures ominosum, improsperrum
& inauspicatum dixerint, quod quidem non nostri tantum temporis vulgus credit, sed veteribus
etiam persuasum fuisse testatur Senariolus,

Φανείσ ὁ λαγῶς δυσυχῆς ποιεῖ τρέβης.
Inauspicatum dat iter oblatas Lepus.

Archidamus autem Zeuxidami F. Spartiata, quamvis alii Lyfandrum ponunt, Corinthiorum urbem
aggressus, cum Leporem ex loco muris vicino excitatum animadvertisset, omine in hostes conves-
so, futurum ait ad milites ut hostes facile caperentur: ejus quippe casu usus ad incendendos eorum
animos, & taxandam hostium ignaviam, quod urbes ea minime bellicosa videretur, quam tuti ades
Lepores inhabitarent. Pari propemodum eventu Arnulpho rege, qui Berengario auxilium tulerat,
Romam oppugnante, excitus e latebris clamore tumultuq; militum, Lepus urbem versus cursum arripit:
hunc milites toto temere agmine concito insequi cum coepissent, cursuq; & clamoribus acriter
detererent, Romani, qui propugnaculis stabant, urbem eo impetu peti veriti, cui se longe impares
propter defendentiū inopiam arbitrabantur, pari consensu desertis mœnibus ad terram se summa-
fere. Barbari occasione freti, fellis Equorum & veterinorum ad mœnia in cumulum aggestis, per eos
nullo reluctante in mœnia evafere, Leoninamq; urbem (primaria nunc Romanæ urbis est regio hæc)
nullo negotio ceperunt.

VENUSTAS. CAP. VI.

Lepus Ve-
neri facer.

Est & venustatis symbolum Lepus, Venerique fecunditatis ergo clarissimus omnium existimatur,
cui non sine religione facer est, & inter ejus delicias adnumeratur. Opera pretium vero est
apud Philostratum in picturis videre Leporem hunc, sub arbore malo inter Amores otiantem, quem
decidentia terræ poma depascentem, multaq; semesa praterreuntem modo hæc, modo illa commo-
dentem, ubi illi deprehenderunt, ibi tum alius complofis manibus, clamore alius, alius clamore
ventilata jactataq; perterrefaciunt, supervolitant alii feram vociferatione illam excitantes, & modo
huc modo illuc cursu percitam agitant: pedestres alii vestigia consecantur, alius tamquam aliquid
jaculaturus impetum in eam facit, alioq; avertit, alius Lepusculi cruribus insidias molitur, ille cubiti
ulnas jamjam apprehensus est, mollissima pilorum lubricitate fretus, minimo se negotio expedit,
sublimisq; sublatus saltu, capturam evadit. Rifu itaq; Amores diffiunt, collabentesq; præ lascivia
nimia cachinnorum agitatione, alius in latus, alius supinus, resupinus alius, per herbas passim strati
provolvuntur. Sagittam vero nemo unus intorquet, sed vivum capere contendunt, gratissimam
Veneri matri vicissimam oblaturi. Atque ita Lepus præcipue Veneri debetur. Accidit huc & Valerij
Martialis testimonium, qui persuasum mortalibus ait, ex Leporinæ carnis esu formosiores venustio-
resq; fieri homines, falso & mordaci ejus Epigrammatis joco:

Leporina
carnis esu
efficax.

Si quando Leporem mittis mihi Gellia, mandas, Si non derides, si verum Gellia mandas
Formosus septem Mæce diebus eris. Edisti numquam Gellia tu Leporem.

Et quod super Alexandro Severo dictatum est, quem & formosum, & humanum, & cultum, & venus-
tum, & affabilem, ex assidua Lepusculorum esitatione factum asserabant. Unde versus illi circum-
ferebantur ex Epigrammate:

Venatus facis & Lepus comesus, De quo continuum capit Leporem,

Tum

A Tum Plinius, ubi ex Catonis sententia scribit Leporis assumpto cibo fieri somniosos, vel fieri, uti *Idem Plin.* nonnulli legunt, Somnos, aut, quod magis placet, formosos: statim enim subjungit, tum vulgo etiam persuasum, conciliari ex eo corpori gratiam. Sed quod ad somniosos pertinet, Medici dicunt, Leporinam carnem melancholiam alere, & sensus spiritales obtusefacere, quia crassum generat sanguinem, ut libello de Victus ratione Psellus ait: nam caro ea subfrigida omnino est, & humoris plurimum habet, quæque ejusmodi sunt escæ, somnos nimirum ciere comperiuntur. Præterea de industria quod impuri faciunt amatores, ope Leporis amorem sibi conciliantes: quod etiam libenter est à Philostrato dissimulatum, quando spurcissimum id genus hominum perniciosum est, neque dignum ut à quopiam redametur, cum in amore conciliando candor sinceritasque mentis, non magicæ violentiæ conquirenda sint.

FOECUNDITAS. CAP. VII.

B Nimirum vero foecunditatis hieroglyphicum est Lepus, animal utpote rei Venereæ deditissimum. Nam femina dum interim quæ peperit lactat, idem tamen superfœtat, neque ullum unquam parturiendi facit intervallum. Mas vero præter id, quod more marium progenerat, foetum ipse quoque concipit, & excludit, parique cum femina modo educat. De quo scribit Archelaus, benignam fuisse naturam, quæ innocua & esculantis tantum nata animalia, foecunda fecerit, quibus etiam utramque vim tradiderit, ac masculo-fœminas esse omnes, ac sine mare æque gignere voluerit. Aristoteles tamen hoc omnino pernegat, maremque in iis & fœminam separatim agnoscit: quia vero fœmina sæpenumero marem superveniat, factum ut rerum ignari mutuo eos impleri coitu crediderint. Cæterum Archelao Philostratus, Plutarchus, & plerique alii subscribere, qui cum longo post Aristotelem tempore fuerint, neque quid ille tradidisset ignoraverint, haudquaquam credibile est eos rem, de qua tam perspecta esset apud omnes observatio, temere auctos asseverare. Nam Philostratus ferre quidem omnes in utero partum ait, fœminas tamen non nisi ad conceptum idoneas agnoscit. Democritus hujusmodi sexus mutationem per varias vices fieri, dubio procul affirmat, quod alii viderint.

SOLITUDINARIUS. CAP. VIII.

C Non imperite nonnulli hominem solitudinarium, & reliquorum contubernia declinantem, per Leporem in cavum se proripientem describere: numquam enim duos pluresve in eodem cubili versari comperias, sed qui maxime vicini sunt, unius vel circa jugeris intervallo secubant: cumque se recipiunt cubitum, ne deprehendi possint, multum prius hac & illac discurrent, vestigiaque variis ambagibus obturbant, postremo magno sublato saltu, in cavum quieturi profiliunt, auctor Plutarchus. Sane Salomon Parabolis, Lepusculum sapientibus sapienterem dicit, qui cum optime suam intelligat imbecillitatem, ad cavernosas lapidum latebras confugiat, infirmitatemque ita suam tueatur.

CONTENTIO LAUDIS. CAP. IX.

Pulcherrimum vero mihi commentum illud inter hieroglyphicas literas videtur, quo veteres Aegyptii contentionis illius studium, quam Emulationem appellamus, ab Hesiodo maximo opere commendatam, cum jurgiosam & invidiam illam alteram vituperet, per exanimatum Leporem & Canem sese cohibentem effingebant, cujus picturæ causam Plutarchus idem pulcherrime delineavit; Canes, dicens, qui Lepores insequantur, si contingerit ut eos vi necent, discernere, & sanguine sese proluere, inquinareque mirifice gaudent: quod si animum Lepus desponderit, neque ullum jam effugio locum superesse viderit, quod plerumque accidit, quantumcunque spiritum habet in intentissimo consumat cursu, ut ita deficiat exanimeturque; tunc compertum est Canes simulac ita exanimem conspexerint, omnino non attingere, sed consiliter, sibiq; temperare, motare caudas, argumentumque manifestum omnino præbere,

Emulationis symbolum.

De Dafypo
& Lepore
Authorum
opinio.

se non carniū sed victoriæ tantum gratiæ decertasse: atq; hoc sæpissime & passim evenire, una venatorum omnium asseveratione confirmatur. Quod vero de Leporis cursu dicebamus, id in memoriam adducit quod reprehenditur à Quintiliano M. Varro, qui dixerit, se à præceptore audivisse Leporem quasi levipedem dici. Sedenim apud Varronem legas Leporem Græcum esse vocabulum, Siculosq; quondam è Græcis λέπροςν dicere, cum tamen non neget facillè evenire potuisse, ut cum à Roma Siculi sint orti, quod in veteribus annalibus habebatur, hinc vocabulum illuc tulerint, eodem apud nos relicto nomine. Quoniam vero controversia nunc magna est, utrum Dafypus & lepus unum idemq; sit animal, an diversa, loco Plutarchi superius citato manifeste scriptum, *Canes qui dafypodas insequantur*. Mox de eodem animali; *Quod si λαγώς animam desponderit*. Uterque autem omnino hirtipes, id sibi vult *δασύπυς*. Jam & antiquum dictum ostendimus, *δασύπυς κερών*, quem Livius Andronicus Lepus vertit. Plinius tamen Dafypum distinguit à Lepore, ut eo loco: *Pili acute exeunt Dafypodi in buccis intus, & in pedibus, quæ utraq; Trogus & in Lepore deprehendit*. Et alibi: *Coagulum inutile Leporis, Hædi laudatum præcipuum tamen Dafypodi*. Alibi: *Lepus omnium præda nascens, salus præter Dafypodem superferat*. Alibi: *Superferant & Dafypus & lepus tantum*. Alibi: *Dafypodes omni mense pariunt & superferant, veluti Lepores*: qui quidem loci, ut congruant, Delio indigent natatore, ita confusa omnia. Sedenim quæ Plinius de pilis loco primo posuit, mera sunt Aristotelis verba. Sunt autem ex peritis qui Dafypodem Plinio positum pro cuniculo arbitrantur, quem nusquam nominat Aristoteles. Sane Varro tria ponit Leporum genera, unum Italicum, primis pedibus humilibus, posterioribus altis, superiore parte pulla, ventre albo; auribus longis. Secundum genus Gallicum, idq; plurimum candidum, quales passim Alpes etiam Noricæ progignunt. Tertium quos Hispania producit, similes nostratibus ex parte quadam hos cuniculos vocant. Si quis autem unum atque idem animal esse contenderit ex Plutarcho aut aliis, idque liquido docuerit, gratiæ illi merito debebuntur.

HISPANIA. CAP. X.

Plin. lib. 8
cap. 55.

Ultimum autem genus hoc omnino Hispaniæ est hieroglyphicum, ut cernere est in quibusdam Hadriani numis. Et Catullus ab hoc animalium genere Hispaniam insignivit, ubi dixit in Epigrammatibus, *Cuniculosa Celtiberiæ sili*. Leporem vero & currum Reginorum fuisse monetam, apud Pollucem legas. Nam Anaxilas Reginus cum Olympia vicisset. Reginorum numis & Leporem & currum impressit, de quo etiam Aristoteles lib. Rhetoric. 3. Ajunt vero Lepores in Sicilia olim non fuisse, importatos vero per hunc Anaxilam, hanc illi memoriam comparasse: advectionem enim ex curru significari, nisi quis victoriam malit.

TERIUNGI MILITES. CAP. XI.

Militia veteris
parma.

Observes autem alicubi Lepores duos dimidios coloris lutei in punicea parma cujus medium rubra occupat columella, supra quam pila lutea, facie insignis humana, coloris identidem lutei sustinet. Gestamen id erat ordinis TERIUNGORUM sub magistro militum præfentiali mercenarium.

VALENTIANENSES. CAP. XII.

In eadem veteri militia lutea erat parma viridi circulo circumscripta, in cujus media columella punicea ab imo margine ad centrum usq; porrigebatur: inde duæ lunulæ coloris ejusdem sese in adversum incurvabant, inferiori parte columellæ applicitæ, superiore aliquantulum dissidentes, à medio vero columnæ Lepores duo dimidii, colore ipsi puniceo, sed densiore, in diversa prosiliebant. Insigne hoc erat, ut vetusta indicant monumenta, VALENTIANENSIVM, à Valente Principe delectorum, qui sub illustri viro Magistro militum per Thracas militabant.

DE VULPE. CAP. XIII

Vulpem Lepori subungere non incongruum videtur, quare ejus quoq; significata suscipiam explicanda: quamquam apud Ægyptios super ea nihil aut minimum quid traditum reperias. Tota vero Vulpes Græcorum & Latinorum est.

CALLI.

CALLIDITAS DOLOSA. CAP. XIV.

PER eam utique vaftrum, callidum astutumq; hominem, ac dolis omnibus instructum significari tradunt, de qua Horatius :

Nunquam te fallant animi sub Vulpe latentes.

De arte poetica

Huic dolos à natura datos Lucretius attestatur. Et apud Varronem insignis adeo est animalis hujus calliditas, ut Vulpinari inde verbum confictum fuerit, quod ἀλωπεκίζειν dixerent Græci, cum astute doloseq; fieri aliquid exprimere significantius voluerint, atq; etiam pro decipere ἀλωπεκιάω, hinc αἰθωνα Pindarus Olympiis Agesidamo nuncupat, idq; ἀλωπεγν, quippe promptitudinem, & sagacitatem morum significare ait Demetrius Triclinius ejus interpres. Verba Pindari sunt :

Non. Marcell. in Varrone.

Τὸ γὰρ
Ἐμφυῆς ἔτ' αἰθῶν ἢ ἀλωπεκίη,
Ὅτ' εὐχέσσοι μὲν ἄετοντες ἀγαθὰ ζῶντες ἦθ' ὄν.

hoc est, Neque callida Vulpes, neq; latè rugientes Leones quem à natura acceperint morem immutarint. Vulpem sane Siculi ob verfutiam facillimamq; in deludendis Canibus motationem, doliq; promptitudinem, Cynædum appellavere. Deniq; hæc, ubi quid vafre sciteq; dictum factumve fuerit in Æsopicis fabulis principatum obtinet, veluti Davus in Comædiis, atq; apud Philostratum fabularum choream circa Æsopum lascivientem ducit, & Vulpibus apud Claudianum, Rhadamanthi sententia, fallacium hominum animæ immittuntur. Asertor noster super Herode loquens: Dicit, ait, huic Vulpi, subdolum nimirum & vaftram ejus astutiam notans, de qua Plutarchus in Moralibus ait: Pardum Vulpem olim contemnere solitum, quod ipse tot colorum lepore pellem variegatam haberet, cui Vulpes respondit, in animo sibi esse eam colorum varietatem, quam ille haberet in tergore. Ideo autem Vulpem senem laqueo capi non posse, dicitur. Et ut semel dicam, vel à Prophetis, ut ait Adamantius, nec Vulpis nec Lupinomen unquam fuit ad bonum aliquod usurpatum. Quod verò in Divinis literis legitur, *Partes Vulpium erunt*, indicat in manus doloferum & fallacium verfutorem. que hominum tradendos hostes, diceret Euthymius, cujusmodi feruntur esse Palæstini, à quibus Saul una cum exercitu in insidias tractus, occisione occisus est. Quamvis Adamantius dici de iis interpretatur, qui extremo judicio demonibus malis addicentur. Sunt enim hi Vulpes illæ, quæ vineas Domini corrumpunt, ut apud Theocritum puerulo sæcundam vitem custodienti, Vulpes duæ insidiantur: quarum una maturescentes uvæ populatur, altera panarium properat exhaurire. Et quod ad Theocritianum hoc facit, Aristophanes Equitibus, milites Vulpibus assimulavit, quod racemos esitent per agros, dissipatisq; vitibus non exiguam, quaqua incubuerint, pauperiem faciant.

Luc. 17. 37.

Psal. 63. 9.

MALA COGITATIO. CAP. XV.

ILLæ vero (ut ad sacra redeamus) quæ Cantorum Cantio Sponsi jussu capi jubentur, quia nova teneraque vitium germina corrodunt, pravæ cogitationes sunt, & intelligentia perversa; quæ à genio malo suggeritur. Novellas porro Vulpes occupari jubet, prius scilicet, quam adolefcent & altius infideant, fiantq; adversus rectè vivendi rationem pugnaciores. Dum enim mala cogitatio in initio est, de corde facile potest exturbari: quæ si frequenter iteretur, diutiusq; insuescat permanere, quodam quasi usucapionis jure, animam facillimè ad consensum adducit: confirmato autem intra cor consensu, proclivis inde est ad peccandum effectus. Hinc illa Nasonis admonitio :

*Opprime dum nova sunt subiti mala semina morbi, Quæ præbet latas arbor spatiantibus umbras,
Et tuus incipiens ire resistat Equus, Quo posita est primum tempore, virga fuit.
Nam mora dat vires, teneras mora percoquit uvæ, Tunc potent manibus summa tellure revelli,
Et validas segetes, quæ sunt herba, facit, Nunc stat in immensum viribus aucta suis,*

Itaque

*Principis obsta, sero medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.*

SI quid autem omni conatu, omniq; arte doloq; factum, hieroglyphicè veteres ostendere voluissent, Leoninæ pelli Vulpinam assuebant, quarum altera vires, altera fraudes indicaret: id quod, ut inquit Plutarchus, adagii loco sæpe usurpatum est à Lyfandro. Dicere namq; solebat is: *Leonis* jiciendos. Omnem enim is ingenii vim ad hostes dolo fraudeq; decipiendos converterat. Quam sententiam secutus Majo, *Dolus an virtus quis in hoste requirat?* ait. Dixerat vero longe prius Pindarus in hanc sententiam,

Plut. in Lyfandri Vita
Aneid. l. 2
Pind. in Isthmis.

Τόλμα γδ εικώς
Θυμὸν ἐρεχθήμεθ' αὖ θηρῶν λεόντων
Ἐν πόνῳ, μὴ τιν' ἴδ' ἀλώπηξ.

Leonibus vastum rugientibus audacia animum ministrat ad invadendum, consilium verò Vulpes.

RATIOCINATIO. CAP. XVII.

AD hæc nonnulli adjungunt, hominem discursu mentis & ratiocinatione utentem, per Vulpem significari, quæ aurem ad terram apprimat: ea enim paludosam aliquam regionem peragraturu, si de foli firmitate dubitaverit, aure admota terræ contatur, an strepitum sentiat exploratura, quem ubi percepit, non esse foli firmitudinem conjeçtat, sed infirmam & voraginosum locum, ideoque non progreditur: nullo vero auditu sonitu, omni semota contatione ire pergit audaciter. Videtur autem inde uti ratiocinatione, ut observabat Plutarchus, perinde ac si quod strepitum moveri cognoscat, quod movetur infirmum esse, quod vero infirmum, inaccessible. Tradit idem author, Thracas in paludibus explorandis hujusmodi Vulpium indagine plurimum uti, quas in obsequium assuetas alunt, & ad hujusmodi negotia præmittunt.

Vulpis indagatio diligens.

MUNIMENTUM. CAP. XVIII.

Quod si munimentum ab insidiis alibi per Platani folium à Ciconia gestatum, nidoq; illatum suo, & per rutæ ramusculum ad alam Gallinæ summissum, significari diximus, non erit incongruum idem hoc hieroglyphicum per Vulpem, quæ scillam gestet exprimere: illa enim scillam latebris apponit suis, ut à Luporum injuria tuta sit. Nam Lupum convelli ajunt scillæ contactu.

DE FIBRO. CAP. XIX.

Fibri significata dicturus, id primum ambigi video, numquid is Castor sit, quo de apud Horum mentionem factam invenimus. Nam qui Castoris ingenium, mores & faciem describunt, eadem ipsa pingunt, quæ veteres nostri de fibro retulère: eundemque & fibrum & Lytram Varro ponit, fibrosque eos appellari quasi fimbrios dicas, ab extremis fluminum oris, in quibus maxime versantur. Succidunt enim arborum radices per fluviorum margines, ubi cubilia sibi parant. Unde Plautus: *Sic me subis quotidie quasi fiber salicem.* Sunt qui extremas fluminum oras lytras olim dictas autement, & antiquos fibrum pro extremo posuisse. Unde in sagulis fimbria, & in jecinore extremum fibra, hinc Fiber dictus. Sunt tamen qui lytram diversam à fibro velint, & fibrum à Castore, Castoremq; à lytra aliud esse animal contendant. Sedenim tres ejusdem generis species observarunt Scythæ, rusticum, nobilem, & regium, quos à villorum mollitie & colore, neq; non magnitudine distinxere, delicatissimum omnino Lutram appellantes. Accolere vero omnes fluviorum ripas, foramina diversa facere, mutare domicilia pridie quam flumen crescat, in conveçtandis in cavum pomis, miræ esse solertia. Horum porro testes Castorea nuncupari: vimque maximam esse iis, qui nascuntur in Ponto, in aliis regionibus non æque pollere.

Fiber quid, unde dictus, & ejus species.

PETU.

PETULANTIÆ SUPPLICIUM. CAP. XX.

Per animal hoc Ægyptii Sacerdotes eum, qui pœna sit affectus ob nequitiam, qua fuerit in muliere aliqua petulans, significabant. Proditum enim est, fibrum in venatione deprehensum suos sibi testes abscindere, atque eos projicere, gnarum se eorum præcipuè assequendorum causa peti. Nam & adulteri eadem affici pœna solent, ut deprehensi præsecratis testibus dimittantur. Omnibus vero animalibus natura duce ostensum, ut & commoda sua norint, & nocentia contrariaque sciant declinare. Hinc illud epistola Saporis regis ad Constantium Imperatorem, cui suadere conabatur, ut bona Asiatici regni dimissa parte, quieti & incolumitati suæ confuleret, hoc bestias facitare dicens, quæ cum advertant, cur maximo opere capiantur, illud propria sponte amittant, ut vivere deinde possint impavida. Amputari tamen hos ab eo animali cum capitur, negat Sestius diligentissimus Medicinæ professor: quinimo parvos esse substrictosque & adhærentes spinæ, nec adimi sine vita animalis posse: adulterari autem renibus ejusdem, qui sunt grandes, cum veri testes exigui admodum reperiantur, ammoniaci coloris circumdati liquore, veluti mellis cerosi, odoris gravis, gustu amaro & acri, ut sternumenta olfactu moveant. Utcumque verò, sive sponte, sive vi testes auferantur, cum satis constet eos ea præcipuè de causa conquiri, non inepte datus hieroglyphico locus, ut per id animal id supplicii genus ostenderetur, quo mœchorum lascivia puniri consuevit, atque ita male tractari.

ATRI FESTIQUE DIES. CAP. XXI.

Sunt qui i atos festosque dies per fibros ita distinguant, ut cum festum significari velint, anteriora ejus pingant, propterea quod populi plerique, qui nostræ pietatis ritu vivunt, à Ponto & à Sæptentrione in Pannoniam usque porrecti, anterioribus membris pro carne vescuntur, posterioribus piscis loco: caudam vero ejus animalis, quæ præpinguis prægrandisq; est, salitam plurimum conditamq; pro tarico pisculento habent, eaque jejuniorum tempore, quo nobis constitutione Pontificia carnibus interdictum est, mensis inferunt: ejusmodi enim dies pleræque nationes Atrios vocant, quibus carne vesci ex lege nostra non licet. Ea vero illi ratione se tuentur, quod posteriores fibri partes aquis semper innatantes, piscem dicant, & esse arbitrentur: quia scilicet animal id tam aquaticum est quam terrestre, cum in extremo riparum semper degat, partem quæ caput, versus tendit, terræ dedicarunt, & carnem esse voluerunt.

DE TALPA. CAP. XXII.

Quoniam vero Talpa nonnihil habet similitudinis cum fibro, quo ipsa quoque in terræ cavis habitat, ut de ea post fibrum dicamus, admonemur.

CÆCITAS. CAP. XXIII.

Vulgatissimum est Talpam pro cæcitate poni, vulgatiusque proverbium, τὸ φλότερον ἀσπίδα λαλῶν: propterea quod animal perpetuæ cæcitatibus tenebris damnatum est, lucemque ita habeat adversariam, ut simulac ad diurnam claritatem eductum fuerit, emoriatur. Atque hoc illud est quod in Academicis questionibus ait Cicero: *Quid Talpam? num desiderare lumen putas?* Nihil ea prorsus videt, neque quidem oculos habet, ut veteres tradidere: ut vero observarunt alii, habet utique partes easdem omnes, quibus oculi integri constant, nigricantem quippe illam orbiculum, & quod intra eum continetur, quam pupillam vocant, atque etiam portionis albidæ ambitionem, sed non tam liquido, quam oculi conspecti & eminentes. Nec in partem exteriorem apparere hæc possunt, propter cutis, quæ crassiuscula circum obducta est, corpulentiam: utpote cum natura inter generandum lædatur, atque ita opus inchoatum relinquatur. Utcumque, apud Hesychium Talpa hujusmodi cæcitatibus ergo hieroglyphicum est & ignorantia, cum oculus sua pollens vi, cognitionis & intelli-

intelligentiæ signum habeatur. Eucherius hæreticos per Talpam in Divinis litteris accipit: utpote qui, licet aliquid cernere videantur, ipsum liquidæ veritatis lumen minime discernunt.

AUDITUS E LONGINQUO. CAP. XXIV.

Nequè vero defunt, qui auditum ex quantumvis remoto loco per Talpam significari tradant, siquidius siquidem audiunt Talpæ obrutæ terra, tam denso atque surdo naturæ elemento. Quietiam exploratoribus mos est, caput in scrobem aliquam summittere, cum procul adventantes turmas, vel equitatum præsentire voluerint.

PRÆSAGIUM. CAP. XXV.

Cor Talparum ad præfagium utile.

Fuerunt & qui per hoc animal præfagium intelligi asseverarent. Explorantur siquidem Magi, ut Proclus tradit, cor Talpæ ad præfagium mirifice conferre. Nam, ut Porphyrius etiam attestatur, veteres illi divinatores simulac Talparum corda deglutissent, accipiebant subinde præsentem animam Deiritu vaticinantem: quod similitudinem quandam habet cum auditu illo promptissimo: siquidem quæ præfagimus minime cernentes, sentire videmur tamen. Fuisse vero Talpam in cultu apud imperitam rerum vetustatem didicimus ex Esaia, ubi dicit: *Simulacrum quæ fecerunt sibi, ut adoraret Talpas & Vespertiliones.* Alii interpretantur, idola sua abjecturum hominem in foraminibus Talparum & Vespertilionum.

DE MUSTELA. CAP. XXVI.

Idem vero vaticinium Mustelam huc accersit, quod persuasum sit quandam ejus disciplinæ vim in ea consistere.

ARUPSEX. CAP. XXVII.

Arupsem enim, vel eum qui quoquomodo futura prædicaret, per ejus imaginem significari dixerunt; eaque ob id ipsum Thrasybuli simulacro, quod in Olympia dicatum erat, adsculpa fuit, ut meminit Pausanias: illi enim præter dissectum Canem, qui jecinoribus patefactis adjacebat, Mustela quoque dexteriorum humerum obrepebat: singula divinationis hieroglyphica.

INFORTUNIUM. CAP. XXVIII.

Per eandem picam infortunium etiam intelligebant: animal inauspicatum infaustumque esse perhibetur iis, quorum habitet domos: insidiatur siquidem domesticis animalibus, præsertimque avibus tam altilibus, quam nidum sub tecto facientibus, easque ad internecionem usque persequitur. Occursus ejus plerisque religiosus habetur. Alii etiam in negotiis obeundis vel nomen ipsum horrescunt: utpote contrarium efficaciam.

VIRAGO. CAP. XXIX.

Mustela nivalis.

Horus Ægyptiacus auctor ait, per animal hoc mulierem virilia facinora pertentantem ostendi, propterea quod osseo sit genitali prædita. Impediatur autem verecundia, ne significatum hoc apertius explicem, quamq; inter sese mulieres turpitudinem, absque viris exercere nonnumquam deprehensa sint. Id potius ponam, singulare stranguriæ remedium esse genitale id, si rasum tritumque detur: ut Aristoteles de hist. animalium testatur. Nam & Strophilus scribit, mustelæ genitale esse solidum instar ossis, cujus ramenta, si in potu dentur, singulare remedium sit urinae stillicidio. Eam à Thebanis coli scribit Ælianus, quod Alcmenæ Herculi pariundo laboranti, opem tulerit hanc contemnendam.

DE MURE. CAP. XXX.

Murem associari sibi deposcit mustelæ nomen, cum præsertim in omni familiari suppellectile corrupenda, non minorem mus injuriam & detrimentum afferre soleat, quam mustela.

DETRIMENTUM. CAP. XXXI.

Præcipuum enim ejus est significatum, ut hieroglyphicum detrimenti sit atque perditionis: is siquidem, ut apud Ciceronem est, dies ac noctes aliquid semper rodit, ac omnia quæ rodit inquinat & inutilia reddit. Quare in ostentis quoque, si mures aliquid corrosissent, perniciose portendi aiebant iis, quorum instrumentum aut opus esset, quod ita corruptum erat, veluti ante Marficum bellum, quod clypeos Lanuvii abrosissent, maximum id portentum aruspices dixerunt, & eorum quæ subsæcuta sunt incommodorum indicium. Jam & Carboni Imperatori mures exitium abrosis factiis, quibus in calceatu utebatur, portendere. Sed false risit hæc Cato, cum eum quidam consulere, quid ostenti esset, quod forices noctu caligas abrosissent: respondit enim is, non esse ostentum si forices caligas abrodant, sed si caligæ forices ipsos abrosissent. Sed enim Cicero, quamvis id & ipse ridere videatur, cum jam Respublica titubare cœpisset, Platonis politiam corrosam turpiter à muribus apud se deprehendit. Et si parva licet conferre cum magnis, nos quoque portenta hæc tetigere. Nam quamprimum Romam applicui, sedemque ibi fixi, ne miserimas incensa, devastata, ac pene diruta patris calamitates, fixissimasque clades ante oculos in dies mihi atrociores spectando fieri sentirem, mihi accidit ut pulcherrimum Horatii opusculum, quod in deliciis habebam, mures à liciis, quibus conglutinatus erat, protinus aboderent, omnibusque paginis ita dilcissimam inutilem codicem efficerent: mox & Pindarum aggressi, eum quoque ab eadem parte qua plicatus conglutinatusque erat, inquinaverunt, quod ostenti loco fuisse, eventus postea comprobavit, non esse tunc Romæ locum Musis, & amenioribus his disciplinis: idque magna & studiorum meorum & diurni temporis jactura compertum habui, donec vicesimo post anno, ex quo huc migraveram, Hippolyti Medici discipuli mei liberalitate atque beneficentia, fui tandem sublevatus, usu rerum ad vitæ necessitatem, quod satis esse duxi, suffecturo.

OPTIO. CAP. XXXII.

Eodem utebantur hieroglyphico Sacerdotes Ægyptii, si optionem atque judicium significare voluissent. Mus quippe plures diversosque panes aut poma nactus, purissimum optimumque ex omnibus quo vescatur, deligit. Quapropter in panificiis emundis, optionem ex hujusmodi murum indicio facere solitum est multis. Idem in fructibus aliis, præsertimque melopeponibus, summa nepotum curiositate observari videmus: cum eos meliores esse constet, quos mures cœperint abrodere, Plinius ubi de Ponticis muribus loquitur, mirari videtur, quoniam modo authores intellexerint eorum palatum in gustu sagacissimum esse.

IMBECILLITAS. CAP. XXXIII.

Sunt qui per murem exanimatum, imbecillitatem intelligi posse tradant: is siquidem minimo quoque incommodo exanimascit: plerumque vero sponte moritur effluentibus intestinis, hinc *ἡ μὲν ἐκ λυγρῶν* dici solet, qua similitudine Menander usus est, ut citat Ælianus lib. 3. cap. 10. cum valetudinarius quispiam ipsa fuerit naturæ imbecillitate consumptus. Muribus enim in universum vita brevissima, unde musculus apud Horatium alteri ait: *Vive memor quam sis ævi brevis*. Sunt qui putent foricem ea de causa dictum, quia *σφοδρῶν* apud Græcos putridum significet, quod huic qua de loquimur imbecillitati congrueret. Sedenim multo magis placet eorū sententia, qui quemadmodum suam *ἡ ἐξ ὄρεος* à nobis factum constat, ita *ἡ ἐξ ὄρεος* foricem deductum asseverant. Nicander sane *ὄρεος* mures appellavit Æolum lingue, apud quos *ὄρεος*, hoc est, sus, *ὄρεος* dicitur. Murem vero, quod rostrum habeat suilli perquam simile, Suis etiam cognomento dicunt, quod interpret Nicandri observa-

observavit. Sus vero forexque tanta concordia naturæ consentiunt, ut quod Magi tradunt, si quis muris jecur in ficu porco vorandum dederit, animal id eum qui dederit, nullo edito grunnitu ultro deinceps adfectetur quoquo ierit, quod ego Patavii factum memini nonnullorum juvenum astu, qui ganeæ potius quam disciplinæ dediti erant, non sine totius vicinæ querelis, quæ sibi porcos in certis authoribus abduci lamentabatur.

AMATORIÆ DELICIÆ. CAP. XXXIV.

Longe vero diversum illud, quod illecebras amatorias, petulcioreque lascivias per album murem significare, non Ægyptiorum modo commentum, verum & Græcorum fuit. Nam de muris salacitate multa sunt à plerisque prodita: sed præcipuè mihi videtur Plautus rem expressisse, ubi Phronisium Dinarcho suadere conatur, ut multivolus sit in re venerea. sic enim ait: *Sed tamen cogitatio mus pusillus quam sit sapiens bestia, statem qui uni cubili nunquam committit suam, quæ si unum obsequatur, aliunde profugium quarit.* Moris vero fuisse muris nomine amatoribus adblandiri, ex Epigrammatici versu noscitur:

Auctor Ælianus l. 12. c. 10.

Nam cum me murem, cum me tua lumina dicas.

Ob notissimam verò muris salacitatem, mulierem quandam portentosæ libidinis, qualem nostri Messalinam fuisse memorant, ab Epicrate Myonam, quasi nos Murinam dicamus, appellatam ait Ælianus,

INTAMINATA MUNDITIA. CAP. XXXV.

Mus albus quis.

Quem vero intelligat Ælianus & Philemon per album murem, nemo ex nostris, quod hæcenus legerim, explicavit: si tamen ad Plinium & alios probatissimos autores aspexeris, eum esse conjicies, quem Armenium vocamus, villi pelliumque mollitiæ delicatum, Francisci Petrarchæ versibus pro castitatis hieroglyphico nobilitatum: utpote qui delicatioris cujusdam munditiæ exemplar haudquaquam ignobile esset, cui scilicet spurcitiæ tantæ sit abominationi, ut limo ante osium cavi illito, capi potius à venatoribus, quam eo fœdari patiatur: quod cum sanctiores sit amoris proprium, intemeratæ castitatis symbolum, quæ divina tantum flamma succendatur, à peritissimis rerum ponitur.

ARGIVI CAP. XXXVI.

Invenitur & in numis muris signum: eam vero Argivorum præcipuè monetam fuisse, Plutarchus ait, apud quos fuisset moris, ut numum imagine muris insignitum cuderent,

DE FELE. CAP. XXXVII.

Plin. lib. 10. c. 73. Varia Felis nomina.

Si pro Æluro Felem reddidero, satis scio paratos emissarios esse qui medentibus invadant. Sed enim quæ Plinius de Fele refert, dum quærit quo silentio, quamque levibus vestigiis avibus obrepant Feles, quamque occulto speculatu in musculos insiliant: tum ea quæ ab Anniano Poëta memorantur apud Gellium, quæ ab Ægyptiis eo supersunt memoriæ prodita, cujus oculi ad vices Lunæ, aut ampliores fiunt, aut minores domestico huic animali, quod Albertus modo cattum, modo Murilegum appellat, congruere manifestum est. Sunt & qui Musionem vocent: Felem autem alii, quæ vulgo Felina, alii qui Martes appellatur, esse volunt. eoq; & Varronis & Columellæ autoritatem trahunt. Nam quæ illi una cum Nicandro de venatu avium clandestino nocturnoq; tradunt, Martem id facere satis exploratum est. Sed quoniam de harum nomine pleriq; certant, ne temere uni magis quam alteri faveamus Æluri vocabulum interim usurpabimus, de quo in antiquo Festi Pompeii codice hæc adinueni: *Est Ælurus animal Leoni cum procreatur persimile, olim sylvestre: maxime muribus adversatur, salax, oculi cujus acie flammea, ad imitationem Lunæ crescunt & decrescunt. Nam veluti Luna pro solaris luminis participatione faciem quotidie variat, ita Ælurus pari cum Luna conditione afficitur: nunc aucta, nunc imminuta pupilla, prout Luna orbis nunc se plenum, nunc dimidiatum, nunc cavum, nunc tuberosum ostentat. Licinius Umbres in Nereæ: Murium similes Ælurorum oculi, ut minuti Lu-*

A *nam aviolantur.* Quibus eadem verbis nescio an explicatius catus noster domesticus à quopiam describi possit. Sed quoniam de *Æluro* satis constat, de Latina locutione nondum per hos liquet, quamvis totiens Cicero *Felem* & *Canem* inter *Ægypti* numina socialiter enumeret, dubio procul catum intelligens. *Æluri* ipsius, si catti nomen ita abhorrent, significata referamus,

IMPLORATIO. CAP. XXXVIII.

Veteres cum hominem in manus hostium illapsum, qui miserabiliter auxilium imploret, indicare vellent, *Soricem* pingebant ab *Æluro* comprehensum: exauditur enim statim miserabilis ejulatus, & vox veluti auxilium implorantis ubi mus in dentes incidit ejusmodi: unde proverbium: *Sorex Hecaten.* Causam *Simnius Capito* sic interpretatur: quod is qui in manus hostium incidit, illorum ducem implorat. Est vero *Ælurus* (ut *Verrius* ait) sub tutela *Hecates*. Apud mythologos invenias *Jovem* ludicro certamine *Apollinem* cum *Hecate* tenella adhuc aetate commisisse, argumento proposito, ut ipsi quoque certatim animalia conformarent atque producerent, terræque theatrum implere procurarent: tum *Apollinem* statim hominem protulisse, adversus quem *Hecate* *Simiam* opposuerit à se factam: exceptam risu rem, *Apollo* Leone terribili producto, interurbavit. At *Hecate* ludo etiam indignata vinci, *Ælurum* genuit. Majore hinc *Apollo* effusus risu *Murem* in *Hecates* ludibrium protulit: illa magis indignata cum vi non posset vincere, ad artes conversa *Simiam* in *Leonem*, *Ælurum* in *Murem* acriter incitavit. Leo diu à *Simia* natibus ejus affixa, tota est arena ad furorem usque exagitatus, *Mus* aufugiens ad *Apollinis* pedes procubuit, atque ita servatus. *Ulturus* autem *Leonis* injuriam *Deus* vim medicam in *Simiæ* sanguinem immisit, qua Leo febre correptus sanaretur: atque ita factum, ut Leo semper *Simiæ* pastum appetierit. *Æluri* autem genitale semen ita reddidit igneum, ut ejus generis femina, de re omni animantium generi voluptuosa, & angere cruciari ad miserabilem usque vociferationem, compellatur. Alii rem tamen manifestè fabulosam, ita gestam memorant: Solem & Lunam initio rerum in certamen devenisse, ut terram animalibus repleant, cura ejusmodi illis à summo opifice demandata, statimque *Leonem* ea, qua insignis est, specie à Sole conformatum: Lunam vero æmulatione concitam, cum Deos omnes in novæ bellæ admiratione detentos animadvertisset, neque opus id æquatorem se confideret, *Ælurum* protulisse, animal quippe *Leoni* perquam simile, sed & armis & specie tanto inferioribus, quanto Luna ipsa Sole deterior est. Oborto interim inter Deos risu, indignatum Solem eam fuisse Luna temeritatem, ut secum ausa esset contendere, *Murem* e vestigio procreasse, ut *Æluri* contentionem eluderet. tum Lunam majoribus ingenii viribus convocatis, quantumque potuit arte conatuque, quantoque maxime studio proficere potuit *Simiam* progenuisse: id quoque animal cum ridiculum adeo apparuisset, elususque omnium cachinnatione Lunæ conatus fuisset, adeo id indignè Luna tulit, ut sempiternas inter *Simiam* & *Leonem*, neque non inter *Ælurum* & *murem*, commiserit inimicitias.

LUNA. CAP. XXXIX.

D Apud *Ægyptios* sane *Æluri*, præcipuum hieroglyphicum erat, ut ex ejus imagine Luna intelligeretur, in cujus cultum magna *Ælurum* veneratione prosequerentur. Satisque constat eum qui animal ejusmodi vel incuria occidisset, populari tumultu variis suppliciis male tractari, & encari solitum: cujusmodi superstitionis exempla in Romanum civem edita sunt *Ptolemai* illius tempore, qui à Romanis in societatem & amicitiam receptus est. Porro nullum apud *Ægyptios* *Iside* numen majus, neque venerabilius fuit. *Isis* vero, quamvis & *Astrocyona* è caelestibus signis additum habeat, in primis tamen accipitur pro Luna. Quicquid vero cum Luna consensum aliquem haberet, id apud eos honori habebatur. Ex quo vero *Soli* Luna maxime dicitur adversa, *Æluros* lunare animal, sympathiæ vi animalia *Soli* notabiliter subiecta, genuino quodam odio prosequitur: utpote *Soricem*, qui totus est *Solis*, adeo ut etiam, uti dictum est superius, illi *Smynthei* cognomen tum indiderit.

ORTUS ET OBITUS RERUM. CAP. XL.

Quid vero sibi vellet Æluros ille in summo Siftri apice, sub quo forma illa orbicularis, cui quatuor veluti tintinnabula mobilia æquis inter se intervallis applicata erant, ex Plutarcho declaratum est: significabat enim hæc species omnia, quæ generationi corruptionique obnoxia sunt, lunari globo subjici, infra quam omnia moventur & alternant, quippe quæ sint ex quatuor illis principiis, quæ Elementa placuit appellari, confata, igne quippe, terra, aqua & aëre. Cur verò animal hoc Lunæ simulacrum excogitasset, ea affertur causa: quod tum varium est colore & astu, tum nocturnum magis quam interdiu exercitio deditum. Est præterea fecundæ admodum salacitatis, temperaturæque cum Luna perquam simile. Nam unum primo parere fertur, inde duos, inde tres, inde quatuor, atque ita vicissim ad septimum usque pervenire, ibique sistere, ita ut toto vitæ cursu octo & viginthi natos edat, quot itidem luces in Luna dinumerantur in Zodiaci transcurso peragendo. Ad hæc ejus facies à septimo quoque die, in aliam speciem abit. Verum quæ de animali traduntur, fabulosa forsitan aliquando deprehendi possunt: illud minimè confictum quod de pupillis ejus fertur, quæ non tantum ad Solis cursum quotidie commutentur, verum etiam ab incremento decrementoque lunaris globi quotidie variant, quod tum in aliis, tum in iis, quos Syrianos vocamus, liquido apparet. Nam qui Ælurum describunt, & variis eum maculis insignem memorant, eam sibi speciem videntur proposuisse.

*Æluri &
Lunæ sym-
metria.*

MULIEBRIS SALACITAS. CAP. XLI.

Quod vero salacissimam foeminam per Æluri tæminæ simulacrum nonnulli significari dixerint, non ea tantum causa fuit, quod plurimum Lunæ fecunditatem, quæ humoris ab ea manantis beneficio tota terra marique luxuriat, admirarentur, quam etiam quod ipsius animalis ingenium ita affectum animadverterent: foeminæ enim in eo genere natura admodum libidinosæ sunt & salaces, tametsi initium vix pati possunt: in quo, propter ignitam genituræ vim plurimum, ut dictum est, cruciantur, mares tamen ad coitum ipsæ frequenter alliciunt, invitant, cogunt, puniunt etiam, nisi pareant. Unde vulgo nunc homines, qui operam nequitia dant incontinentibus, & pudore prostituto lasciviunt, *Cattorum commercia frequentare* dicuntur.

DISSIMULATOR TURPITUDINIS. CAP. XLII.

Vitiorum dissimulatorem per micurientem Simiam suo loco significari diximus, quoniam ita in Hori codicibus impressis inveneramus: postea vero quam & manuscriptos codices & antiquos nacti sumus, non *micur* eo loco, sed *allegu* invenimus, quod quidem vero propius visum est, cum eo omnes ingenio Catti sint, ut quanto possunt studio ventris excrementa, vel attractio, si copia sit, pulvere sepeliant, vel alia re quapiam omnino occultant. Ægyptii sane cum in propatulo ac viis ipsis cibum caperent, Cattorum tamen exemplo ventrem domi exonerare, atque id quidem clanculum, assuerant. Munditiam hanc Hebræi quoque jubentur observare, ut Deut. 23. *Locum habitis extra castra ad quem egredieris ad requisita natura, gerens paxillum in Baltheo, cumq; sederis, sedes per circuitum, & gesta humo cooperies quo relevatus es.* Quis mos & apud Persas tantæ fuit religionis, ut qui alio quopiam inspiciente non modo quicquam non evomerent, sed ne lotium quidem emitterent: quique palam id facere aggressus esset, facinorosa notabatur ignominia. Quid vero quod ad hanc usque diem ajunt Alexandriae urbe Ægypti, totius orbis emporio frequentissimo celebrata, indigenas expuentem quempiam non aliter abhorrere, quam apud nos ludibrio & reprehensioni sit obnoxius, qui palam ventris crepitum emisit?

AUGUSTEL. CAP. XLIII.

Signa militaria Cattorum insignia.

Et quoniam nostra omnis dictio ad sculpturas, picturasque & gestamina contendit, minimè dissimulanda sunt legionum atque ordinum insignia, quæ se pro re obtulerint: nam plerique hominum, cum in hujusmodi signa picturasve incidunt, quid ea sibi velint, anxie admodum percontari solent.

A solent. Ab Ægyptiis enim ea primordia sumpserunt, vel haudquaquam dissimilia sunt ab eorum inventis. Cattus igitur in hujusmodi gestaminibus insigne fuit, ut vetustæ indicant inscriptione, ejus ordinis qui AUGUSTEI vocabantur: hi sub magistro peditum stipendia faciebant. Erat vero Cattus is prasini coloris in alma parma, quam ruber circulus ambibat, late marginem circumplexus, gestus ejus ut currentis, reflexo in dorsum capite.

FELICES SENIORES. CAP. XLIV.

A Libi dimidius Cattus rubri coloris in parma puniceo dilutiore spectabatur, qui à margine rubro surrectus, pedibus ad lufum compositis, ad blandiri videbatur. Insigne hoc erat, quantum ex vetustis ipsius reliquiis colligere potuimus, FELICITUM SENIORUM, qui sub eodem magistro peditum militabant.

ALPINI. CAP. XLV

B Sub eodem Duce signum etiam militare fuit, in quo Cattus coloris punicei diluti, recta facie progrediens, habebatur in parma viridi, cujus marginem albus circulus ambibat. Gestamen hoc erat militum, qui ALPINI vocabantur.

Sed jam, Jo. Antoni charissime, nolim otium tuum curiositate aliqua mea inturbare, dum morosa & levi forsan dictione studiorum tuorum cursum intercipio. Hæc igitur pro qualicumque munusculo ita ex improvviso comparato, satis fuerint: de reliquis, si argumentum minime displicuerit, alias plura coram coferemus.

JOHANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM
LIRER XIV.

C DE HIS QUÆ PER SERPENTEM IN GENERE
SIGNIFICANTUR.

Ex sacris Ægyptiorum Literis.

AD CLARISS. CARD. BERNARDINUM MAFFÆUM.

Recandissima illa amicitia suavitas tua, meusque erga te cultus, & per vetus admodum observantia, quæ Romæ primum, vel à primis laudatissima adolescentie tue annis instituta, mox Patavii, quo ad ingenii cultum capeendum concesseras, clarissimarum virtutum tuarum ingeniiq; sanctissimi cognitione aucta est: & tuo in omnibus rebus meis patrocinio confirmata, efficiunt, ut nullo inquam tempore, neque longissimo quantumvis loco remotus, immemor tui esse possim. Quare, licet aliquot abhinc annis te non viderim, nunquam maxime longe absis, & in Cardinalatus splendorem assumptus, necesse est te magnis omnino negotiis & occupationibus detineri: tam mihi tamen oculis inhaerescis, ac sicut coram continuo conspicerem. Hinc factum est, ut cum domi aliquantulum otii nactus lucubrations illas, quas tantopere videre concupiscis, recognoscerem, easque in libellos unamquamque suos dirigerem, earum partem ad te mittere cogitarim. Id opportune necne fecerim, non sat scio, ac certe amanter & ex officio à me factum hoc certo scio: ut scilicet haberes istæ, in ista qua fulges amplitudine, si tibi tantulum horæ vel à publicis curis, vel à tuis sanctioribus studiis vacuum relinqueretur, quod cum Pierio tuo loquerere, qui te semper unice sancteque coluit ac observavit. Neque tamen tanquam summa eruditiois tua nescius, arbitratus sum novi me quicumquam allaturum tibi: verum quia nullum unquam abs te sermonem uberiores, dum una fuimus haurire me solitam meminerim, quam de literis & disciplinis, id dedi operam, ut de literis & disciplinis nosset hic per libellum, quem ad te misi, congressus